

SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS
Postboks 243 Sentrum
4002 STAVANGER

VÅR REFERANSE
22/7589

DERES REFERANSE

DATO
10.01.2023

Kontroll av finansiell rapportering

1. Innledning

Finanstilsynet har gjennomgått enkelte regnskapsmessige forhold ved den finansielle rapporteringen til SpareBank 1 Boligkreditt AS (foretaket), jf. verdipapirhandelloven (vphl) § 19-1 andre ledd. Det vises til tidligere korrespondanse, senest foretakets svarbrev av 22. desember 2022.

Kontrollen omfattet foretakets sikringsbokføring i henhold til IFRS 9 *Finansielle instrumenter* og presentasjon av relaterte poster i henhold til IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap*, her særlig presentasjon av basismargin på valutaposter i andre inntekter og kostnader og i oppstilling over endringer i egenkapital. Foretaket har i årsregnskapet for 2021 presentert postene som at de senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet, og som en del av annen egenkapital. Finanstilsynet tar til etterretning foretakets vurdering om at basismargin vil kunne måtte omklassifiseres til resultatet dersom sikringen skulle avsluttes før forfall. Foretaket vil derfor fremover utbedre presentasjonen i andre inntekter og kostnader og skille ut postene som en atskilt bestanddel av egenkapitalen.

Kontrollen omfattet videre enkelte forhold knyttet til foretakets noteopplysninger om risiko, risikostyring og sikkerhetsstillelse. Her særlig grad av overpantsettelse og eventuelle krav i foretakets strategi om at det skal oppnås en bestemt rating for foretaket eller foretakets utstedte obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket vil etter Finanstilsynets innspill i årsrapporten 2022 gjøre det klart at det ikke eksisterer noe krav om at det skal oppnås Aaa rating fra Moody's eller andre ratingsbyråer, og at det for tiden ikke anses nødvendig å opplyse om beregningen av overpantsettelse i henhold til ratingbyråets metodikk.

Kontrollen omfattet avslutningsvis forhold knyttet til utarbeidelse av delårsregnskap for fjerde kvartal 2021 i henhold til forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak (årsregnskapsforskriften) og IAS 34 *Delårsrapportering*. Foretakets årsregnskap for 2021 inneholder oppstillinger over delårsperioder, men det ble ikke avlagt et delårsregnskap som etter Finanstilsynets vurdering oppfyller kravene i IAS 34. Foretaket har bekreftet at det vil utarbeides og offentliggjøres delårsrapporteringen i henhold til IAS 34 og årsregnskapsforskriftens § 8-1 og § 8-4 fra og med fjerde kvartal 2022, i tillegg til årsregnskapet. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

Saken anses med dette som avsluttet.

2. Presentasjon av basismargin på valuta i andre inntekter og kostnader og egenkapital

Bakgrunn

Foretaket presenterer en inntekt på 85,1 millioner kroner før skatt som inngår i andre inntekter og kostnader (2020: 120,5 millioner kroner) i totalresultatet for 2021 (overview of comprehensive income). Inntekten relaterer seg til "Change due to basis swap spread adjustment" (basismargin på valuta). Instrumentene, verdsettelsen og sikringsrelasjonen beskrives nærmere i note 2 og 20. Beløpet presenteres under "items which will not impact the income statement in future periods" i andre inntekter og kostnader. I foretakets oppstilling over endringer i egenkapital inngår effekten med 63,8 millioner kroner (2020: 90,3 millioner kroner) etter skatt i annen egenkapital (other equity). Annen egenkapital er på -252,9 millioner kroner per 31. desember 2021 (2020: -316,4 millioner kroner).

Andre inntekter og kostnader skal i henhold til IAS 1.82A.a presentere beløpsposter i perioden for poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet, og poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt. Oppstillingen over endringer i egenkapital skal omfatte en avstemming mellom den balanseførte verdien i begynnelsen og slutten av perioden for hver bestanddel av egenkapitalen, jf. IAS 1 nr. 106 og nr. 106A. I henhold til IFRS 9.6.2.4 skal en post som oppfyller kravene til sikringsinstrumenter øremerkes i sin helhet som sikringsinstrument. De eneste tillatte unntakene er spesifisert i IFRS 9.6.2.4, bokstav a til c. Ifølge bokstav b kan basismarginen på valuta skilles ut og utelukkes fra øremerkingen av et finansielt instrument som sikringsinstrument. IFRS 9 nr. 6.5.16 og nr. 6.5.15 spesifiserer regnskapsføring av blant annet basismargin på valuta og omklassifiseringsjusteringer dersom sikringsbøkningen bringes til opphør eller når andre særlige vilkår er oppfylt. IFRS 9.B6.5.39 omtaler regnskapsføring av basismargin i et sikringsforhold nærmere, jf. også nr. B6.5.34 til nr. B6.5.38.

Finanstilsynet ba om informasjon om hvilke vurderinger som ble lagt til grunn for at foretakets poster relatert til basismargin på valuta presenteres som at de senere *ikke* vil bli omklassifisert til resultatet og at de presenteres som en del av foretakets annen egenkapital.

Foretakets vurdering

Foretaket utsteder en betydelig del av sine OMF i annen valuta enn foretakets funksjonelle valuta norske kroner, i hovedsak euro. Innlån i annen valuta enn norske kroner er sikret over løpetiden til innlånet med derivater, og det brukes sikringsbøkning. Et element som kun er til stede i sikringsinstrumentet og ikke eksisterer i sikringsobjektet, er verdiendringer som resulterer fra endringer i basis swap påslaget (basismargin på valuta) siden sikringsforholdet først ble etablert.

Foretaket holder som regel både obligasjonene og derivatene til forfall. Dermed er det etter foretakets vurdering ikke grunn til å forvente at endringer i basismargin vil ha noen effekt i resultatet. Foretaket ser imidlertid at basismargin *vil kunne* måtte omklassifiseres til resultatet dersom sikringen skulle avsluttes før forfall, og vil derfor fra og med fjerde kvartal 2022 og årsregnskapet for 2022 presentere endringer i verdisetningen av basismargin i andre inntekter og kostnader som poster som vil kunne måtte omklassifiseres til resultatet. I oppstilling over endringer i egenkapital vil foretaket ta inn en ny kolonne som inneholder basismargin som en adskilt bestanddel av egenkapitalen. Endringene vil gjøres for regnskapsåret 2022 og for sammenligningstallene for 2021. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

3. Noteopplysninger om risiko, risikostyring og sikkerhetsstillelse

Bakgrunn

Ved utstedelse av nye OMF vil boligkredittforetak måtte kjøpe boliglån for å fylle opp sikkerhetsmassen. Videre vil utstedelse av nye OMF være en kilde for et boligkredittforetak til å dekke sine innlansbehov, og graden av overpantsettelse kan da være en indikasjon på boligkredittforetakets kortsiktige handlingsrom. Note 3 til foretakets årsregnskap for 2021 opplyser om at OMF er vurdert som Aaa av ratingbyrået Moody's Investor Service (Moody's) og at foretaket ønsker å opprettholde denne kredittvurderingen. I note 29 opplyses det om foretakets dekningsmasse og overpantsettelse (asset coverage test), som er rettet inn mot kravene i finansforetakslov/-forskrift. Finanstilsynet er kjent med at kravene ratingbyråer setter til overpantsettelse-/fyllingsgrad for å gi beste rating av OMF varierer fra byrå til byrå, men at de kan være satt høyere enn det regulatoriske minimumskravet. Finanstilsynet ba foretaket opplyse om en slik Aaa-rating fra Moody's (eller andre ratingbyråer) er fastsatt som et krav knyttet til kredittrisikoen i foretaket, enten i OMF-avtalene eller i den styrefastsatte strategien for finansiell risiko. Finanstilsynet ba foretaket videre kommentere om det i note 29 også burde vært gitt en tilsvarende presentasjon av beregning av overpantsettelse i henhold til ratingbyråets metodikk.

Foretakets vurdering

3.1 Forhold relatert til styring av finansiell risiko

Moody's gir en rating både til foretaket og til utstedte OMF, der sistnevnte er rated Aaa. OMF fra foretaket har alltid hatt denne ratingen siden første utstedelse i 2007 ifølge foretaket. Moody's rating vil inneholde visse krav til minimum overpantsettelse i dekningsmassen. Nivået på overpantsettelsen er ifølge foretaket ikke en fast sats over tid og er også annerledes mellom ulike OMF-utstedere, avhengig av faktorer som inngår i analysen til og konklusjonen fra ratingbyrået. Foretaket redegjør for at en rating fra Moody's (eller andre ratingbyråer) på et bestemt nivå ikke er fastsatt som krav i foretakets prospekt, eller i noen av foretakets obligasjonslånneavtaler eller i styrefastsatt strategi for finansiell risiko. Foretaket vil etter Finanstilsynets innspill i årsrapporten 2022 gjøre det klart at det hverken i låneavtaler eller i styrefastsatt strategi eksisterer noe krav om at foretakets OMF-utstedelser skal oppnå Aaa rating fra ratingsbyråer. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

3.2 Forhold relatert til grad av overpantsettelse

Det foreligger ifølge foretaket ikke noen forpliktelse til å ha en rating eller at denne skal være på et visst nivå eller følge en viss metodikk når det gjelder overpantsettelse, se punkt 3.1 over. Det har derfor vært foretakets vurdering at det ikke er nødvendig å opplyse om beregningen av overpantsettelse i henhold til ratingbyråets metodikk i notene til årsregnskapet. På den andre siden vil slik tilleggsinformasjon om ratingbyråets beregningsmetode for overpantsettelse kunne være et positivt supplement til den regulatoriske metoden, skulle man ønske å utvide regnskapsnoten. Samtidig vil det etter foretakets oppfatning antakeligvis bli sammenfall mellom regulatoriske krav og ratingbyråets metodikk for beregningen av overpantsettelsen fremover. I motsatt fall vil foretaket vurdere tilnærmingen på dette punktet framover.

Finanstilsynet tar til etterretning foretakets vurdering at det for tiden ikke anses nødvendig å opplyse om beregningen av overpantsettelse i henhold til ratingbyråets metodikk i notene til regnskapet.

4. Utarbeidelse av delårsregnskap for fjerde kvartal 2021

Det følger av årsregnskapsforskriften § 8-1, at noterte institusjoner skal utarbeide og offentliggjøre delårsregnskap for hvert kvartal. I henhold til årsregnskapsforskriften § 8-4, skal delårsregnskapet vedtas av institusjonenes styre innen 45 dager etter regnskapsperiodens slutt, og uten unødig opphold offentliggjøres på institusjonens hjemmeside på internett.

Foretaket har offentliggjort delårsrapporter for første, andre og tredje kvartal 2021 (men ikke for fjerde kvartal 2021) og årsregnskapet for 2021. Foretaket presenterer i årsregnskapet for 2021 fire kolonner i sin oppstilling over totalresultatet: 2021, 2020, fjerde kvartal 2021 og fjerde kvartal 2020. Videre opplyser foretaket på side 27 i årsregnskapet (overskrift: quarterly financial statements) om følgende: "*These quarterly statements are not individually audited and are included as additional information to these accounts.*"

Foretaket avlegger regnskapet i henhold til IFRS som godkjent av EU. Spesielle krav for delårsrapporteringen fremgår av IAS 34. Det følger av IAS 34.19 at dersom foretakets delårsrapport er i samsvar med denne standard, skal det opplyses om dette. I henhold til IAS 1.51.c skal et foretak tydelig identifisere hver av regnskapsoppstillingene samt notene, inkludert den perioden som finansregnskapet eller notene dekker. Foretakets årsregnskap for 2021 inneholder ingen opplysninger om at regnskapet eller deler av regnskapet er avlagt i samsvar med IAS 34, og at regnskapet dermed er ment å også inneholde foretakets delårsregnskap for fjerde kvartal 2021, jf. IAS 34.19. Finanstilsynet understreker videre at i henhold til IAS 34.23 skal vesentligheten i avlagte regnskaper vurderes på bakgrunn av de finansielle dataene for delårsperioden ved beslutning om hvordan en post skal innregnes, måles, klassifiseres eller opplyses i forbindelse med delårsrapportering, jf. også veiledningen i IFRS Practice Statement 2: *Making Materiality Judgements*, nr. 84 - 88. Det kan derfor etter Finanstilsynets vurdering ikke forutsettes at informasjonen i årsregnskapet alltid oppfyller kravene i IAS 34 for den siste delårsperioden i året.

Finanstilsynet er avslutningsvis ikke kjent med at andre noterte utstedere, med enkelte unntak,¹ som er underlagt kravene i årsregnskapsforskriftens § 8-1 har valgt å presentere delårstallene for fjerde kvartal 2021 kun som en del av årsregnskapet. Det kan derfor være tvilsomt at regnskapsbrukerne vil kunne forutsette eller forvente at foretakets årsregnskap også inneholder delårsrapporteringen for fjerde kvartal 2021, og at sistnevnte er avlagt i henhold til IAS 34.

Foretaket har i svarbrevet til Finanstilsynet bekreftet at det vil utarbeides og offentliggjøres delårsrapportering for fjerde kvartal i henhold til IAS 34 og årsregnskapsforskriftens § 8-1 og § 8-4 fra og med fjerde kvartal 2022, i tillegg til årsregnskapet. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

5. Avslutning

Finanstilsynet har ikke vurdert om forholdene beskrevet over omfattes av verdipapirlovgivningens regler om informasjonsplikt, jf. forordning (EU) nr. 596/2014 (markedsmisbruksforordningen) art. 17 nr. 1, jf. art. 7, jf. vphl § 3-1 første ledd. Finanstilsynet legger til grunn at dette løpende vurderes av foretaket.

¹ Herunder et søsterforetak til SpareBank 1 Boligkreditt AS.

Finanstilsynet ber om at foretaket skriftlig informerer Finanstilsynet om hvor og hvordan ovenstående forhold i punkt 2 er utbedret i neste delårsrapportering og i årsregnskapet for 2022 senest 2 uker etter regnskapene er offentliggjort. Opplysningene skal være konkrete, og vise hvordan beskrivelser er utbedret, og i hvilke noter supplerende informasjon er gitt.

Opplysninger skal gis Finanstilsynet etter vphl § 19-2 syvende ledd, jf. verdipapirforskriften § 17-6. Der fremgår det blant annet at utsteder plikter å gi Finanstilsynet de opplysninger om utsteders forhold som Finanstilsynet krever til gjennomføring av kontrollen. Det kan klages over pålegget om å gi opplysninger. Eventuell klage skal fremsettes for Finanstilsynet straks, og senest innen 3 dager, jf. forvaltningsloven § 14.

Finanstilsynet har oversendt en kopi av dette brevet til foretakets valgte revisor samt til Oslo Børs.

For Finanstilsynet

Lars Jacob Braarud
seksjonssjef

Andreas Schwaderlapp
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.